işte insan
SABAH
İŞ DÜNYASI VE YÖNETİM GAZETESİ

Kart yerine parmak izi

Japonların geliştirdiği yeni bir sistemle yakında parmağınız kredi kartınızın yerine geçecek. Hitachi şirketinin JCB bankasıyla ortaklaşa deneyeceği teknolojiye göre kredi kartı veya nakit para taşımadan da alışveriş yapılabilecek. Alışverişten sonra parmağı yazar kasaya uzatarak devreye sokulan sistem, parmaktaki damar sistemini tanıyarak çalışacak. Bilgisayar sistemi, parmaktaki damar sistemini, hesabın bulunduğu JCB'deki verilerle karşılaştırıp işlemin yapılmasına onay verecek.

Kıyamet kapıda...

Türkiye'de kurumsal sosyal sorumluluk artık derecelendirilecek. Ama şimdiden SPK, iletişimciler ve sosyal sorumluluk uzmanlarının taraf olduğu büyük bir tartışma yaşanıyor. Kıyametin kopması an meselesi

Haziran sonunda Türk iş dünyasından 21 kişilik bir grup Brüksel'deydi. Avrupa Birliği başkentinde bulunan herkesin ortak bir paydası vardı: Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS). Birleşmiş Milletler Kalkınma Örgütü (UNDP) ve AB'nin ortaklaşa düzenlediği "Yeni Avrupa'da Kurumsal Sosyal Sorumluluk: Tehditler ve Fırsatlar" adlı konferansa konuk olarak davet edilen Türklerin bir kısmı holdingleri, bir kısmı iletişim şirketlerini, bir kısmı da kamuyu ve sivil toplum kuruluşlarını temsil ediyordu. Konferans boyunca grubun kendi aralarında en çok tartıştığı konu 22 Temmuz seçimleri değildi. Onların gündeminde bambaşka bir konu vardı: KSS derecelendirmesi (rating).

Deneé C. TEZEL
denetezel@forbes.com.tr

Disiplin mi değil mi?

KSS, büyük bir endüstriye dönüşmüş durumda. Son yıllarda şirketlerin ne kadar KSS sahibi olduğunu ölçmek ve derecelendirmek için metodlar geliştirildi. Kurumsal iletişim sektöründe yıllardır faaliyet gösteren ve sıralamalarda kendisini "KSS ajansı" olarak konumlandıran Su İletişim de bir KSS derecelendirme metodolojisi olan Accountability Rating'in Türkiye lisansörü oldu. Metodun sahibi olan İngiliz AccountAbility'le yapılacak ortak bir çalışmayla KSS açısından Türkiye'nin en başarılı firmaları listelenecek. Her şey hoş görünse de şimdiden büyük bir tartışma patlak vermiş durumda.

"Böyle bir derecelendirmeye karşıyım. Bir şirketin KSS'yle olan ilişkisini kamuoyuna açıkladığı bilgilerle anlamak mümkün değil" diyor Necla Zarakol. Turkcell'in Kardelenler ve Roche'un Mavi Bisiklet kampanyalarına hizmet veren Zarakol, "Bu tür derecelendirmeler nedeniyle KSS'nin içini daha da boşaltma riskiyle karşı karşıyayız" diyor ve tereddüt etmeden ekliyor: "KSS bazı raporlarla anlaşılabilecek bir proje veya pazarlama alt disiplini değil."

Zarakol, bunları iddia etse de Su İletişim kolları sıvamış durumda. Hedefleri Kasım'da Türkiye'nin "En Kurumsal Sosyal Sorumlu Şirketleri"ni belirlemek. Şirketlere KSS'yi nasıl ele aldıkları ve bu yönde neler yaptıklarına göre not verilecek. Kasım ayında duyurulacak liste, şirketlerin 2006 yılı faaliyetlerini kapsayacak. Buna göre Su İletişim, 2006'da en yüksek ciro elde eden 64 şirketi baz alacak ve derece sırasına göre 50'sini listeleyecek.

İstemeyenler açıklanacak

Şirketlerin derecelendirmeye dahil olması zorunlu değil. Bunu istemeyenlerin Su İletişim'e bilgi vererek liste dışı kalmaları mümkün. Yayınlanacak listede de, kamuoyu söz konusu şirketlerin "derecelendirme istemediği" konusunda bilgilendirilecek. Temmuz sonu itibariyle henüz hiçbir firma derecelendirmeye tabi olmamak için Su İletişim'e başvuruda bulunmamış.

Su İletişim ve AccountAbility, "harici derecelendirme" (external rating) yapacak. Yani şirketler sadece kamuoyuna açıkladıkları, internet sitelerinde ve faaliyet raporlarında yer alan bilgiler ışığında değerlendirilecek. Bunun için de uluslararası kabul gören ve özünde bir şirketin sürdürülebilirliğini ölçen AA1000 standardını baz alacak.

Su İletişim, haziran ortasında konuyla ilgili olarak şirketlere yönelik basına kapalı bir toplantı düzenledi. Toplantıya Koç Holding, Sabancı Holding, Doğuş Holding, İş Bankası, Toyota, Turkcell ve Ülker gibi devlerin dahil olduğu 17 şirketin temsilcileri katıldı. Hem bu toplantıda hem de Brüksel'de bulunan Koç Holding Dış İlişkiler ve KSS Koordinatörü Aylin Gezgüç derecelendirmenin yapılmaya başlanacak olmasının çok iyi olacağını düşünüyor. "Ancak bunun detaylara girilmeden yapılması doğru sonucu vermeyecektir" diye uyarmayı ihmal etmiyor.

Türkiye'nin ciro açısından en büyük 50 firmasının yarısı halka açık. İMKB'de işlem gören şirketleri derecelendirmek için Sermaye Piyasası Kurulu'ndan (SPK) onay alınması gerekiyor. Amaç her isteyenin halka açık bir şirketi derecelendirmesini önlemek ve yatırımcılara sağlıklı bilgi akmasını sağlamak. Nitekim SPK'nın 2003 yılında yayınladığı ve derecelendirme hizmetlerini düzenleyen bir tebliği yayınladı. Kurumsal yönetim derecelendirmesini de kapsayan bu tebliğin KSS'yi kapsadığı savunuluyor. Konu Brüksel'de de gündeme geldi. Konferansa katılan Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği yetkilileri de Türkiye'ye döner dönmez harekete geçerek SPK'ya başvuru hazırlığına başladı. Derneğin İstanbul şube başkanı Jülide Ergin, "Çok iyi niyetli bir çalışma olarak görüyoruz. Ancak yapılması gereken, usullere uyulup uyulmadığı ve yetkin olup olmadıklarının belirlenmesi" diyor.

Tüm tartışmalara rağmen Su İletişim kendine ve metoda çok güveniyor. Her şeye adeta kulak tıkamış durumdalar. "Biz kurum içinde özel bir inceleme yapmıyoruz. Sadece kurumun kamuoyuyla zaten paylaştığı bilgileri KSS perspektifinden yorumluyoruz. Dolayısıyla bunun SPK tarafından akredite olması gerekmiyor" diyor güvenle Ayşegül Hatay. Ajansın KSS direktörü olan Hatay, lansmandan önce SPK'ya sözlü olarak başvurduklarını ve olumlu görüş aldıklarını söylüyor.

Gözler SPK'da

SPK derecelendirmeyle ilgili tebliğini geçen ay yeniledi. 12 Temmuz 2007'de Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren tebliğle konunun tartışılacak bir yönü kalmadı. SPK bünyesinde derecelendirmelerden sorumlu olan Muhasebe Standartları Dairesi Başkanı Dr. Cemal Küçüksözen, "Halka açık şirketlerin her türlü derecelendirmesi yeni tebliğe göre SPK mevzuatına tabi. Dolayısıyla herhangi bir derecelendirme yapmak isteyen bir firmanın bizim tarafımızdan yetkilendirilmesi gerekiyor" diyor. Aksi halde SPK'nın tavrının çok net olacağının altını çiziyor: "Derecelendirme yapan şirkete sermaye piyasası mevzuatına muhalefetten dava açarız."

** Forbes Türkiye'nin Ağustos sayısından kısaltılarak yayımlanmıştır.*

ARKA PENCERE

Burçak Güven
burcakguven@sabah.com.tr

Yazınız yazılarına gelecek haftadan itibaren devam edecekti.